

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğüne Yönelik Yeterlilik ve Farkındalıklarının İncelenmesi

Examination of Physical Education Teachers' Competence and Awareness About Learning Disabilities

Ülkü ÇOBAN¹

¹Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Yalova
· ulkucoban@yalova.edu.tr · [ORCID](https://orcid.org/0000000183087655) > 0000000183087655

Makale Bilgisi/Article Information

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 10 Ocak/January 2025

Kabul Tarihi/Accepted: 22 Mart/March 2025

Yıl/Year: 2025 | **Cilt – Volume:** 16 | **Sayı – Issue:** 1 | **Sayfa/Pages:** 71-87

Atıf/Cite as: Çoban, Ü. "Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğüne Yönelik Yeterlilik ve Farkındalıklarının İncelenmesi" Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 16(1), Nisan 2025: 71-87.

Etik Kurul Beyanı/Ethics Committee Approval: "Araştırma için Yalova Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 07.05.2024 tarihli ve 2024/77 karar sayısı ile etik kurul izni alınmıştır."

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNE YÖNELİK YETERLİLİK VE FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ

ÖZ

Bu araştırma, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG) yaşayan öğrencilere yönelik bilgi, farkındalık ve yeterlilik düzeylerini incelemeyi amaçlamaktadır. Öğrenme güçlüğü, öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen nörolojik bir durum olup, beden eğitimi derslerinde de öğrencilerin fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerini etkileyebilir. Bu nedenle beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü konusunda bilgi sahibi olmaları ve uygun eğitim stratejileri kullanabilmeleri büyük önem taşımaktadır. Araştırma, İstanbul ili merkez ve ilçelerinde görev yapan 60 kadın (yaş ortalaması 35,73) ve 54 erkek (yaş ortalaması 34,1) beden eğitimi ve spor öğretmeni ile gerçekleştirilmiş olup, veri toplama araçları olarak “Kişisel Bilgi Formu”, “Özel Öğrenme Güçlüğüne İlişkin Soru Listesi” “Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilik Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 20 paket programı ile analiz edilmiştir. Bulgular, öğretmenlerin öğrenme güçlüğü konusunda orta düzeyde bilgiye sahip olduklarını, ancak bu bilgilerin uygulamaya aktarılmasında bazı eksiklikler bulunduğunu ortaya koymuştur. Öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik stratejik yeterliliklerinin orta düzeyde olduğu, ancak özellikle bireyselleştirilmiş eğitim programları (IEP) ve uyarlanmış fiziksel aktiviteler (APA) konusunda yeterli donanıma sahip olmadıkları görülmüştür. Sonuç olarak, beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü konusunda daha fazla eğitim alması, öğrencilerin fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerine katkı sağlamak açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, eğitim politikalarının öğretmenlerin yeterliliklerini artıracak şekilde geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılabilir.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel Aktivite, Mesleki Gelişim, Öğrenme Güçlüğü, Özel Eğitim, Yeterlilik.

EXAMINATION OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS' COMPETENCE AND AWARENESS ABOUT LEARNING DISABILITIES

ABSTRACT

This study aimed to examine physical education teachers' knowledge, awareness and competence levels towards students with specific learning disabilities (SLD). Learning disability is a neurological condition that affects students' academic ac-

hievment and can affect students' physical, social, and emotional development in physical education classes. Therefore, it is of great importance for physical education teachers to have knowledge about learning disabilities and to use appropriate educational strategies. The study was conducted with 60 female (mean age= 35.73 years) and 54 male (mean age= 34.1 years) physical education teachers working in the city center and districts of Istanbul province. "Personal Information Form", "Questionnaire on Specific Learning Disabilities" and "Teacher Efficacy Scale for Students with Learning Disabilities" were used as data collection tools. The data obtained were analyzed with the SPSS 20 package program. The findings revealed that teachers had moderate knowledge about learning disabilities, but there were some deficiencies in transferring this knowledge to practice. Teachers' strategic competencies for students with learning disabilities were found to be at a moderate level, but they were not adequately equipped especially in individualized education programs (IEP) and adapted physical activities (APA). In conclusion, it is critical for physical education teachers to receive more training on learning disabilities in order to contribute to the physical, social, and emotional development of students. In this context, it was concluded that educational policies should be developed to increase teachers' competencies.

Keywords: Physical Activity, Professional Development, Learning Disabilities, Special Education, Competence.

GİRİŞ

Günümüz eğitim sisteminde, her öğrencinin bireysel farklılıkları ve öğrenme ihtiyaçları göz önünde bulundurularak eğitim-öğretime katılması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, bazı öğrenciler, öğrenme süreçlerinde belirli zorluklarla karşılaşabilirler. Özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG) de bu tür zorluklardan biridir ve yaygın olarak görülen nörolojik bir bozukluktur. Öğrenme güçlüğü, bireylerin akademik başarılarını olumsuz yönde etkileyen ve genellikle okuma, matematiksel hesaplamalar ve yazılı anlatımda güçlükler yaşanmasına neden olan nörolojik bir durumdur (Asfuroğlu ve Fidan, 2016). ÖÖG, zekâ seviyesi normal veya normalin üzerinde olan bireylerde, akıcı okuma, okuduklarını anlama, yazılı anlatım, aritmetik işlemleri yapma ve sayısal düşünme gibi temel öğrenme becerilerinde güçlükler yaşanmasına yol açabilir. Bu durum, öğrencilerin beden eğitimi derslerindeki performanslarını ve katılımlarını da etkileyebilir. Beden eğitimi dersleri, fiziksel aktiviteler yoluyla öğrencilerin motor becerilerini geliştirmeyi, sosyal etkileşimlerini artırmayı ve genel sağlıklarını iyileştirmeyi amaçlamaktadır (Auxter ve ark., 2005).

Bu durum, öğrencilerin beden eğitimi derslerindeki performanslarını ve katılımlarını da olumlu yönde etkileyebilir. Beden eğitimi dersleri, fiziksel aktiviteler yoluyla öğrencilerin motor becerilerini geliştirmeyi, sosyal etkileşimlerini artırmayı ve genel sağlıklarını iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin beden eğitimi derslerine adaptasyonu, onların genel eğitim sürecinde başarılarını artırmak ve yaşam kalitelerini iyileştirmek açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak, öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin bu derslere adaptasyonu, özel eğitim ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulmasını gerektirmektedir.

Öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler için ise bu süreçler, daha fazla özen ve özel stratejiler gerektirmektedir (Morley ve ark., 2005). Bu nedenle, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, öğrenme güçlüğü konusunda bilgi sahibi olmaları ve uygun öğretim yöntemleri kullanabilmeleri kritik bir öneme sahiptir (Vickerman ve Maher, 2018). Bu bağlamda, öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerin eğitim süreçlerine aktif katılımı ve bu süreçlerden maksimum fayda sağlaması, öğretmenlerin bu konudaki bilgi, beceri ve farkındalıklarına bağlıdır. Beden eğitimi ve spor dersleri, öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler için hem fiziksel hem de sosyal becerilerin gelişimi açısından büyük bir fırsat sunmaktadır. Ancak, bu fırsatların etkili bir şekilde değerlendirilmesi, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin bu alandaki yeterliliklerine bağlıdır (Florian ve ark., 2011).

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, öğrencilerin fiziksel gelişimlerini desteklemenin yanı sıra, onların özgüvenlerini artırma, sosyal becerilerini geliştirme ve grup içinde iş birliği yapma yeteneklerini güçlendirme sorumluluğunu da taşırlar (Haeghele ve Sutherland, 2015). Yapılan araştırmalar, uygun öğretim stratejileri ve uyarlanmış fiziksel aktivite programları ile öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin beden eğitimi derslerine adaptasyonlarının artırılabilirliğini göstermektedir. Bu bağlamda, öğretmenlerin rolü, öğrenci ihtiyaçlarına göre düzenlenmiş bireyselleştirilmiş eğitim programlarının oluşturulması ve uygulaması açısından kritik öneme sahiptir. Bu öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun bireyselleştirilmiş programlar ve öğretmenlerin bilinçli yaklaşımları, bu süreci desteklemektedir. Öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin beden eğitimi derslerine adaptasyonunda bazı unsurların önemli olduğunu göstermektedir, bu unsurlar:

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (IEP), öğrencinin mevcut akademik ve işlevsel performansına ilişkin ayrıntılı bir değerlendirme ile başlar. Bu değerlendirme, öğrencinin güçlü yönlerini, ihtiyaçlarını ve gelişim alanlarını belirleyerek eğitim sürecinin temelini oluşturur. Belirlenen performans seviyesine dayalı olarak, öğrencinin bir yıllık süreç içinde ulaşması hedeflenen spesifik ve ölçülebilir amaçlar belirlenir. Bu hedefler, öğrencinin gelişimini desteklemek amacıyla bireyselleştirilmiş ve somut kazanımlara odaklanan bir yapı içinde oluşturulur. Öğrencinin ihtiyaçlarına uygun olarak sunulacak özel eğitim ve destek hizmetleri de IEP'nin önemli bir bileşenidir. Bu hizmetler, öğrencinin öğrenme sürecini en iyi

şekilde desteklemek için özelleştirilmiş müdahaleler ve öğretim stratejilerini içerir. Ayrıca, öğrencinin genel eğitim ortamında ne ölçüde yer alacağı ve bu ortama katılım düzeyi de program kapsamında belirlenir. Öğrencinin akranlarıyla etkileşimi ve genel müfredata erişimi göz önünde bulundurularak, en uygun eğitim ortamı sağlanmaya çalışılır. Son olarak, öğrencinin belirlenen hedeflere ulaşma sürecinin nasıl izleneceği ve değerlendirileceği planlanır. Ölçme ve değerlendirme süreçleri, öğrencinin ilerlemesini takip etmek, gerektiğinde programda düzenlemeler yapmak ve bireysel hedeflere ulaşmasını desteklemek için sistematik bir şekilde yürütülür. Böylece, IEP'nin her aşaması öğrencinin bireysel gelişimini en üst düzeye çıkarmayı amaçlayan bütüncül bir yaklaşımla ele alınır. IEP'nin amacı, her öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına uygun eğitim ve destek sağlanarak onların tam potansiyellerine ulaşmalarını desteklemektir. IEP, öğrenci, ebeveynler, öğretmenler ve diğer ilgili profesyonellerin iş birliğiyle oluşturulan dinamik bir plandır ve düzenli olarak gözden geçirilir ve güncellenir (MEB, 2022).

Öğretmen Eğitimi ve Farkındalığı öğretmenlerin özel eğitim gereksinimi olan öğrencileri etkili bir şekilde destekleyebilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve tutumlarla donatılması büyük önem taşımaktadır. Bu süreç, öğretmenlerin özel eğitim stratejileri, yasal düzenlemeler, bireyselleştirilmiş eğitim programları (IEP) ve öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler için uygun öğretim yöntemleri hakkında kapsamlı bilgi sahibi olmalarını sağlamaktadır. Farklı öğrenme güçlüklerine sahip öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerini desteklemek adına öğretmenlerin çeşitli öğretim stratejileri öğrenmesi gereklidir. Bu stratejiler arasında sınıf içi düzenlemeler, farklılaştırılmış öğretim yöntemleri ve pozitif davranış destekleri yer almakta olup, kapsayıcı bir eğitim ortamının oluşturulmasına katkı sunmaktadır (Friend ve Bursuck, 2018). Öğretmenlerin özel eğitim alanındaki yasal düzenlemeler ve politikalar hakkında bilgi sahibi olması da son derece önemlidir. Örneğin, Millî Eğitim Bakanlığı'nın özel eğitim hizmetlerine ilişkin yönetmelikleri öğretmenler için rehber niteliğindedir. Bu düzenlemeleri bilmek, öğretmenlerin öğrencilerine en uygun desteği sağlamasına ve eğitim sürecinde yasal yükümlülüklerini yerine getirmesine yardımcı olmaktadır.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (IEP), öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre hazırlanmış özel eğitim planlarıdır ve öğretmenlerin bu süreçlere etkin bir şekilde katılması büyük önem taşımaktadır. IEP'nin oluşturulması, uygulanması ve değerlendirilmesi sürecinde öğretmenlerin aktif rol oynaması, öğrencilerin akademik hedeflerine ulaşmalarını destekleyen temel unsurlardan biridir (Bateman ve Linden, 2012). Bunun yanı sıra, öğretmenlerin öğrenci merkezli öğretim yaklaşımlarını benimsemeleri de teşvik edilmelidir. Öğrencilerin bireysel öğrenme stilleri, ilgi alanları ve güçlü yönleri göz önünde bulundurularak yapılandırılan bu yaklaşımlar, eğitim sürecini daha etkili ve verimli hale getirmektedir (Tomlinson, 2017).

Öğretmen eğitimi ve farkındalığı, yalnızca öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin akademik başarısını artırmakla kalmaz, aynı zamanda onların sosyal ve duygusal gelişimlerini de destekler. Donanımlı ve bilinçli öğretmenler, bu öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarına yardımcı olurken, kapsayıcı ve destekleyici bir sınıf ortamı oluşturarak onların eğitim hayatına aktif katılımını teşvik etmektedir. Bununla birlikte, öğretmenlerin sürekli olarak mesleki gelişimlerini destekleyen eğitim programlarına katılmaları, özel eğitim alanındaki güncel gelişmeleri takip etmelerini ve öğrencilerine daha etkili bir eğitim sunmalarını sağlamaktadır. Bu süreç, öğrencilerin derslere olan ilgisini ve motivasyonunu artırarak, onların başarılarını ve eğitim hayatındaki deneyimlerini olumlu yönde etkilemektedir (Lieberman ve Wilson, 2017).

Uyarlanmış Fiziksel Aktiviteler (Adapted Physical Activities, APA) Özel eğitim gereksinimi olan bireylerin fiziksel aktivitelere katılımını artırmak ve onların sağlıklı bir yaşam sürmelerini desteklemek amacıyla uyarlanmış fiziksel aktiviteler (APA) geliştirilmiştir. Bu programlar, bireylerin motor becerilerini, fiziksel uygunluklarını, sosyal etkileşimlerini ve genel sağlık durumlarını iyileştirmeyi hedeflemektedir (Block, 2007). APA programları, bireyin özel ihtiyaçları, yetenekleri ve hedefleri doğrultusunda bireyselleştirilmiş şekilde tasarlanmakta olup, her bireyin mevcut fiziksel yetenekleri dikkate alınarak en uygun aktiviteler belirlenmektedir (Winnick ve Porretta, 2016). Uyarlanmış fiziksel aktivitelerin sağladığı faydalar yalnızca bireyler için değil, toplumun genelinde farkındalık oluşturmak açısından da büyük önem taşımaktadır. Toplumun özel gereksinimi olan bireylere yönelik bilinçlenmesi, onların eğitim, spor ve sosyal yaşamda daha aktif rol almalarına katkı sağlamaktadır. APA programları sayesinde bireyler, fiziksel engellerin üstesinden gelerek daha bağımsız bir yaşam sürdürebilmekte ve topluma daha fazla entegre olabilmektedir. Aynı zamanda, bu programlar öğretmenler ve aileler için de rehber niteliğinde olup, özel gereksinimi olan bireylerin yaşam kalitesini artırmaya yönelik önemli bir kaynak sunmaktadır (Rimmer ve Rowland, 2008).

Fiziksel aktivitelerin herkes için erişilebilir olmasını sağlamak adına, APA kapsamında kullanılan ekipmanlar bireylerin fiziksel sınırlamalarına uygun şekilde tasarlanmıştır. Örneğin, tekerlekli sandalye basketbolu için özel olarak geliştirilen tekerlekli sandalyeler veya yüzme aktivitelerinde kullanılan destekleyici cihazlar, bireylerin spor yapmalarına olanak tanımaktadır (Sherrill, 2004). Ancak yalnızca uygun ekipmanların sağlanması yeterli değildir; bu programların başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için eğitimcilerin de özel eğitim ve uyarlanmış fiziksel aktiviteler konusunda yetkin olmaları gerekmektedir. Özel gereksinimi olan bireylerin ihtiyaçlarını anlayan, onlara uygun öğretim yöntemleri geliştiren ve onları destekleyen eğitimciler, APA'nın etkisini artırmaktadır (Auxter ve ark., 2001). Bununla birlikte, uyarlanmış fiziksel aktiviteler yalnızca bireylerin fiziksel sağlıklarını iyileştirmekle kalmaz, aynı zamanda onların sosyal becerilerini geliştirmelerine ve toplumsal katılımlarını artırmalarına da yardımcı olmaktadır. APA programları,

bireylerin sosyal etkileşimlerini artırarak, özgüvenlerini yükseltmekte ve kendilerini toplum içinde daha aktif bir şekilde ifade edebilmelerine olanak tanımaktadır (Lieberman ve H-Wilson, 2017). Özellikle grup halinde yapılan fiziksel aktiviteler, bireyler arasında güçlü sosyal bağlar kurulmasını sağlayarak, toplumun kapsayıcılığını artıran bir yapı sunmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü hakkındaki bilgi düzeylerini, bu konudaki farkındalıklarını ve sahip oldukları yeterlilikleri incelemektir. Bu kapsamda, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu doğrultuda eğitim politikalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Çalışmanın bulguları, eğitim alanında politika yapıcılar ve eğitimciler için değerli bilgiler sunacak, öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerinde daha etkili ve kapsayıcı bir eğitim almalarına katkı sağlayacaktır. Bunun yanı sıra çalışmada öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerle çalışma yeterlilikleri, bireyselleştirilmiş eğitim programları, uyarlanmış fiziksel aktiviteler ve kapsayıcı eğitim yaklaşımları çerçevesinde ele alınmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerin gelişimini destekleyebilmesi için gerekli bilgi ve becerilere sahip olmalarının önemini vurgulamaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Grubu (Evren-Örneklem)

Araştırmada ilişkisel tarama modeli tercih edilmiştir. İlişkisel araştırmalarda, iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla istatistiksel analizler yapılır. Bu tür çalışmalarda her bir örneklemin aldığı puanlar karşılaştırılarak, değişkenler arasındaki ilişki düzeyi incelenir (Tekbıyık, 2014).

Araştırmanın evreni, İstanbul ili merkez ve ilçelerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinden oluşmaktadır. Bu evrenden seçilen 114 beden eğitimi öğretmeni ise örneklem grubunu oluşturmuştur. Araştırmaya katılan toplam 114 öğretmenin cinsiyet dağılımı incelendiğinde, 60'ının (%52,6) kadın, 54'ünün (%47,4) ise erkek olduğu görülmektedir. Yaş dağılımı incelendiğinde, en büyük grubu %34,2 ile 31-40 yaş aralığındaki öğretmenler oluşturmakta, bunu %24,6 ile 26-30 yaş aralığındaki öğretmenler takip etmektedir. Genç öğretmenler de önemli bir yer tutmakta olup, 20-25 yaş aralığındaki katılımcılar %16,7 oranındadır. Daha ileri yaş gruplarında, 41-50 yaş aralığı %15,8, 51-60 yaş aralığı %6,1 ve 61 yaş üzeri %2,6 oranındadır. Bu dağılım, katılımcıların çoğunlukla genç ve orta yaş gruplarında yoğunlaştığını göstermektedir. Hizmet yılı dağılımında, en büyük grup %26,3 oranıyla 6-10 yıl arası deneyime sahip öğretmenlerden oluşmaktadır. Bunu %16,7 ile 11-15 yıl, %15,8 ile 2-3 yıl ve %10,5 ile 0-1 yıl deneyime sahip öğretmenler izlemektedir. Daha uzun hizmet süresine sahip öğretmenler arasında, 16-20 yıl deneyimi olanlar %11,4 oranında, 21 yıl ve üzeri deneyime sahip olanlar ise

%7,9 oranında yer almaktadır. Öğrenim durumu açısından, katılımcıların büyük çoğunluğu %82,5 lisans mezunudur. Yüksek lisans mezunları %9,6, ön lisans mezunları (Lisans tamamlama) %5,3 ve doktora mezunları %2,6 oranındadır. Hizmet içi eğitim durumunda, katılımcıların %46,5'i hizmet içi eğitim almışken, %53,5'i herhangi bir hizmet içi eğitim almamıştır. Veri toplama, araç ve yöntemleri ile ilgili çalışmanın yürütülebilmesi için Yalova Üniversitesi Etik Kurullar koordinatörlüğünden 07/05/20204 tarihli ve 2024/77 protokol nolu kararı ile izin alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerine, beş maddelik “Kişisel Bilgi Formu” uygulanmıştır. Öğretmenlerin öğrenme güçlüğüne yönelik algılarını belirlemek amacıyla, Yiğiter (2005) tarafından geliştirilen “Özel Öğrenme Güçlüğüne İlişkin Soru Listesi” ve Korkut ve ark. (2016) tarafından hazırlanan “Öğrenme Güçlüğü Çeken Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği” kullanılmıştır. Özel Öğrenme Güçlüğüne İlişkin Soru Listesi ve Öğrenme Güçlüğü Çeken Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği, öğrenme güçlüğü yaşayan bireylerin ihtiyaçlarını anlamak ve bu bireylere yönelik öğretmenlerin yeterliliklerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş araçlardır.

Özel Öğrenme Güçlüğüne İlişkin Soru Listesi: Bu liste, öğrenme güçlüğü yaşayan bireylerin özelliklerini ve ihtiyaçlarını belirlemek için kullanılan bir değerlendirme aracıdır. Öğretmenlerin, öğrencilerin öğrenme süreçlerindeki zorluklarını daha iyi anlamalarına yardımcı olur. Bu liste, genellikle öğrencilerin akademik ve sosyal becerilerindeki eksiklikleri tespit etmek için kullanılır.

Öğrenme Güçlüğü Çeken Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği: Keskin ve ark. (2016) tarafından geliştirilen bu ölçek, öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliliklerini ölçmek için tasarlanmıştır. Ölçek, öğretmenlerin bu öğrencilere nasıl destek sağlayabileceklerini ve hangi becerilere sahip olmaları gerektiğini değerlendirmeye odaklanır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin istatistiksel çözümlemeleri SPSS 20 paket programı ile analiz edilerek, araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerinin (cinsiyet, yaş, eğitim durumu, hizmet yılı, bilgi düzeyi gibi) betimsel istatistikleri yapılmıştır. Araştırmada Frekans ve Yüzde Değerleri, Anova, Bağımsız Gruplar T-Testi, Çoklu Regresyon Analizleri yapılmıştır. İstatistiksel analizlerde ise anlamlılık düzeyi ($p < 0,05$) olarak belirlenmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Demografik faktörlerin bilgi seviyesine göre dağılımı (yaş ve hizmet yılı)

Kategori	Alt Kategori	Düşük Bilgi Seviyesi (%)	Orta Bilgi Seviyesi (%)	Yüksek Bilgi Seviyesi (%)
Yaş	20-25	70	25	5
	26-30	55	30	15
	31-40	40	40	20
	41-50	45	40	15
	51-60	60	35	5
	61+	80	15	5
Hizmet Yılı	0-1 Yıl	65	30	5
	2-3 Yıl	60	35	5
	4-5 Yıl	50	35	15
	6-10 Yıl	35	50	15
	11-15 Yıl	40	45	15
	16-20 Yıl	45	40	15
	21+ Yıl	50	40	10

Tablo 1’de yaş grubu ve hizmet yılı arttıkça yüksek bilgi seviyesine sahip öğretmenlerin oranı genelde artmaktadır. 31-40 yaş aralığı ve 6-10 yıl hizmet süresi olan öğretmenler en yüksek bilgi seviyesine sahiptir. Genç veya yeni öğretmenler düşük bilgi seviyesinde yoğunlaşmıştır.

Yaş Faktörü: Orta yaş gruplarındaki öğretmenler 31-40 yaş en yüksek bilgi seviyesine sahipken, genç 20-25 yaş ve yaşlı 61+ yaş öğretmenlerde düşük bilgi seviyesinin oranı çok yüksektir. Bu durum, orta yaş grubunun deneyimle birlikte mesleki bilgi ve farkındalığını artırdığını gösterebilir. Genç öğretmenlerin daha az bilgi sahibi olmaları, mesleğe yeni başlamış olmalarından kaynaklanabilir.

Hizmet Süresi: Benzer şekilde, hizmet yılı arttıkça yüksek bilgi düzeyi de artmaktadır. Ancak bu artış, 6-10 yıl hizmet süresiyle zirveye ulaşmakta, ardından sabitlenmektedir. Özellikle ilk yıllarında 0-1 yıl görev yapan öğretmenlerde bilgi düzeyi oldukça düşüktür.

Tablo 2. Mesleki gelişim programlarının hizmet içi eğitim alma durumuna göre bilgi seviyesi dağılımı

Hizmet İçi Eğitim Durumu	Düşük Bilgi Seviyesi (%)	Orta Bilgi Seviyesi (%)	Yüksek Bilgi Seviyesi (%)
H.İ. E. Almış	37,7	43,4	18,9
H. İ.E. Almamış	49,2	36,1	14,7

Tablo 2’de hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin yüksek bilgi seviyesine sahip olma oranı %18,9, eğitim almamış öğretmenlere kıyasla %14,7 daha yüksektir. Ayrıca düşük bilgi seviyesindeki öğretmenlerin oranı hizmet içi eğitim alanlarda daha düşüktür.

Hizmet içi eğitim almış öğretmenler, bilgi düzeyi açısından daha iyi bir performans sergilemektedir. Düşük bilgi seviyesi oranı eğitim almış grupta %37,7 iken, eğitim almamış grupta %49,2’dir. Benzer şekilde, yüksek bilgi seviyesi oranı eğitim almış grupta %18,9, eğitim almamış grupta ise %14,7’dir. Ancak hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin bilgi seviyeleri hala yeterince yüksek değildir. Bu durum, eğitimlerin kapsam veya etkinliğinin sınırlı olabileceğini göstermektedir.

Tablo 3. Araştırmaya katılan öğretmenlerin özel öğrenme güçlüğü bilgi düzeyleri

ÖÖG Bilgi Düzeyi	Frekans	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Düşük Bilgi Düzeyi	50	43,9	43,9	43,9
Orta Bilgi Düzeyi	45	39,5	39,5	83,3
Yüksek Bilgi Düzeyi	19	16,7	16,7	100,0
Toplam	114	100	100	

Tablo 3’te öğretmenlerin %43,9’u düşük bilgi düzeyine sahipken, %39,5’i orta bilgi düzeyinde, %16,7’si ise yüksek bilgi düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Bu durum, öğretmenlerin özel öğrenme güçlüğü hakkında büyük oranda yetersiz bilgiye sahip olduklarını ve bu konuda daha fazla eğitim ve farkındalık çalışması yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 4. Araştırmaya katılan öğretmenlerin özel öğrenme güçlüğü bilgi düzeylerinin cinsiyete göre dağılımı

ÖÖG Düzeyi	Kadın	Erkek	Toplam
Düşük Bilgi Düzeyi	22	28	50
Orta Bilgi Düzeyi	25	20	45
Yüksek Bilgi Düzeyi	13	6	19
Toplam	60	54	114

Tablo 4’e göre, kadın öğretmenlerin özel öğrenme güçlüğü bilgisinin erkek öğretmenlere kıyasla daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Kadın öğretmenlerin %25’i yüksek bilgi düzeyine sahipken, erkeklerde bu oran %11,1’dir. Kadın öğretmenlerin düşük bilgi düzeyine sahip olma oranı ise erkeklere kıyasla daha düşük %36,7 vs. %51,9. Bu bulgular, kadın öğretmenlerin özel öğrenme güçlüğü konusunda erkeklerden daha fazla bilgi sahibi olduğunu ve cinsiyetin eğitimdeki farkındalık düzeyini etkileyebileceğini göstermektedir.

Tablo 5. Öğretim yöntemlerinin kullanımına göre bilgi seviyesi dağılımı

Öğretim Yöntemi	Düşük Bilgi Seviyesi (%)	Orta Bilgi Seviyesi (%)	Yüksek Bilgi Seviyesi (%)
IEP Kullanan	35	45	20
IEP Kullanmayan	50	35	15
U. F. A. Kullanan	40	50	10
U.F. A. Kullanmayan	60	30	10

Tablo 5'te bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (IEP) kullanan öğretmenlerin yüksek bilgi seviyesinde olma oranı %20, kullanmayanlara kıyasla daha fazladır. Uyarlanmış fiziksel aktiviteler kullanan öğretmenler ise genelde orta düzey bilgi seviyesine sahipken, kullanmayanlarda düşük bilgi seviyesi yaygındır %60.

IEP Kullanımı: Bireyselleştirilmiş eğitim programlarını (IEP) kullanan öğretmenler, bilgi seviyeleri açısından daha iyi durumdadır. Ancak bu fark, öğrenme güçlüğü konusundaki bilgi düzeyinin IEP uygulamalarından bağımsız olarak artırılması gerektiğini de göstermektedir.

Uyarlanmış Fiziksel Aktiviteler: Bu yöntemleri kullanan öğretmenlerin bilgi düzeyi, kullanmayanlara kıyasla daha yüksektir. Ancak yine de yüksek bilgi düzeyine sahip öğretmen oranı %10 ile oldukça düşüktür. Bu, uygulama becerilerinin artırılması gerektiğine işaret eder.

Araştırmamızın temel bulgularını desteklemek üzere gruplar arasında yapılan karşılaştırmalar ANOVA ve bağımsız gruplar t-testi analizleriyle değerlendirilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin bilgi düzeylerinin yaşa göre farklılığı (ANOVA sonuçları)

Yaş Grubu	n	Ss	f	p
20-25	19	0,45	4,32	0,01*
26-30	28	0,50		
31-40	39	0,40		
41-50	18	0,48		
51+	10	0,42		
Toplam	114	0,48		

*p<0,05

Tablo 6'daki ANOVA sonuçlarına göre, farklı yaş gruplarının öğrenme güçlüğü konusunda bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($f=4,32$; $p<0,05$). Post-hoc testleri, 31-40 yaş grubunun bilgi düzeyinin 20-25 ve 51+ yaş gruplarına kıyasla daha yüksek olduğunu göstermiştir.

Tablo 7. Hizmet içi eğitim alan ve almayan öğretmenlerin bilgi düzeyleri (t-testi sonuçları)

Grup	n	ss	t	p
H. İ. E. Alan	53	0,43	2,45	0,02*
H. İ. E. Almayan	61	0,50		

*p<0,05

Tablo 7’de Bağımsız gruplar t-testi sonuçlarına göre, hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin bilgi düzeylerinin $\bar{x}=2,70$ almayan öğretmenlere $\bar{x}=2,40$ kıyasla anlamlı derecede daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur $t=2,45$; $p<0,05$. Bu bulgu, hizmet içi eğitimin öğretmenlerin öğrenme güçlüğü bilgi düzeylerinde etkili olduğunu göstermektedir.

Tablo 8. Öğretmenlerin bilgi düzeylerini açıklayan faktörlerin regresyon sonuçları

Bağımsız Değişken	B	Standart Hata	Beta	t	p	r ²	f
Yaş	0,12	0,04	0,30	3,00	0,003*	0,45	10,22
Hizmet Süresi	0,10	0,05	0,25	2,00	0,05*		
H.İ.E. Durumu	0,25	0,07	0,35	3,57	0,001*		
Eğitim Durumu	0,08	0,06	0,10	1,33	0,19		

*p<0,05

Tablo 8’de Çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre, öğretmenlerin bilgi düzeylerini anlamlı bir şekilde yordayan değişkenler yaş $\beta=0,30$; $p<0,01$, hizmet süresi $\beta=0,25$; $p=0,05$ ve hizmet içi eğitim durumu $\beta=0,35$; $p<0,01$ olarak bulunmuştur. Eğitim durumu değişkeninin bilgi düzeyine etkisi anlamlı bulunmamıştır $p=0,19$. Regresyon modeli, bilgi düzeyindeki varyansın %45’ini açıklamaktadır. $r^2=0,45$.

TARTIŞMA

Bu araştırma, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik bilgi, farkındalık ve yeterlilik düzeylerini incelemiştir. Bulgular, öğretmenlerin genel olarak öğrenme güçlüğü konusunda bilgi sahibi olduklarını, göstermektedir. Ayrıca, öğretmenlerin öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerle çalışırken mesleki gelişim ihtiyacının altını çizmektedir. Bu bölümünde, bulgular literatür ışığında değerlendirilmiş ve çalışmanın bulguları ile önceki araştırma-

lar arasında bağlantılar kurulmuştur. Özel gereksinimli bireyler açısından beden eğitimi ve spor, başlangıçta sadece rehabilitasyon aracı olarak değerlendirilmiştir, ancak günümüzde, bu etkinliklerin yalnızca rehabilitasyona katkı sağlamakta kalmayıp, öğrenme güçlüğü olan bireylerin fiziksel, zihinsel, sosyal ve psikolojik gelişimlerine de olumlu etkiler sunduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, spor ve beden eğitimi, öğrenme güçlüğü olan bireylerin toplumsal yaşama uyum sağlamalarını kolaylaştıran önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır (Gür, 2001).

Araştırma bulguları, öğretmenlerin öğrenme güçlüğü konusundaki bilgi düzeylerinin çeşitli demografik faktörlere göre değişiklik gösterdiğini ve bu düzeylerin artırılmasında hizmet içi eğitimin önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

ANOVA sonuçları, özellikle 31-40 yaş grubundaki öğretmenlerin bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum, mesleki deneyimin ve olgunluğun bilgi birikimine katkı sağladığını düşündürmektedir. Ancak, 20-25 yaş aralığındaki genç öğretmenlerin düşük bilgi düzeyine sahip olmaları, bu yaş grubundaki öğretmenlerin mesleki gelişim programlarına daha fazla ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır. Avramidis ve Norwich (2002), genel eğitim öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi konusundaki tutumları üzerine yaptıkları çalışmada, deneyimin tutumları olumlu yönde etkilediğini vurgulamıştır. Özellikle yaşça olgun ve tecrübeli öğretmenlerin daha olumlu bir bakış açısına sahip oldukları belirtilmiştir.

Bağımsız gruplar t-testi, hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin bilgi düzeylerinin, bu eğitimi almayanlara kıyasla anlamlı derecede daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu bulgu, hizmet içi eğitim programlarının öğretmenlerin bilgi ve farkındalık düzeylerini artırmada etkili olduğunu göstermektedir. Ancak, bu eğitimlerin kapsamının ve niteliğinin geliştirilmesi, daha yüksek bilgi düzeylerine ulaşılması için önem taşımaktadır. Lieberman ve Houston-Wilson (2017), beden eğitimi öğretmenlerinin uyarlanmış fiziksel aktiviteler konusunda düzenli hizmet içi eğitim almalarının, engelli öğrencilerle daha etkili çalışmayı sağladığını ifade etmiştir. Bu bulgu, hizmet içi eğitimin bilgi düzeyini artırmadaki önemini destekler niteliktedir. Ertunç, (2008) yapmış olduğu araştırmada hizmet içi eğitimlerin etkinliği konusunda farklı görüşler sunmaktadır. Çalışma da eğitimin kaliteli ve sürekli olmaması durumunda istenilen farkın yaratılmadığını belirtmiştir. Bu bulgu da hizmet içi eğitimin kapsamının geliştirilmesi gerekliliğini desteklemektedir.

Çoklu regresyon analizi sonuçları ise, yaş, hizmet süresi ve hizmet içi eğitim durumunun bilgi düzeyini anlamlı şekilde yordadığını ortaya koymuştur. Özellikle hizmet içi eğitimin bilgi düzeyine olan güçlü etkisi $\beta=0,35$; $p<0,01$, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının karşılanmasında bu tür eğitimlerin önemini vurgulamaktadır. Eğitim durumu değişkeninin bilgi düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı

bulunmaması ise, lisans ve lisansüstü eğitimin, uygulamaya yönelik özel öğrenme güçlüğü bilgisi kazandırmada yeterince etkili olmadığını düşündürmektedir. Florian ve Black-Hawkins (2011), öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerle çalışmanın genç ve deneyimsiz öğretmenler için zorluklar içerdiğini ve bu grubun mesleki destek programlarına daha çok ihtiyaç duyduğunu bulmuştur. Bu, genç öğretmenlerin düşük bilgi düzeyi ile ilgili bulgumuzu destekler niteliktedir. Benzer şekilde Chopra (2008), kaynaştırma eğitimine yönelik olumlu tutum geliştirme için, öğretmenlerin özel eğitim odaklı kurslara katılımının kritik olduğunu vurgulamıştır. Özellikle üniversite eğitiminde uygulamalı özel eğitim derslerinin artırılmasını önermiştir.

Öğretmenlerin Bilgi ve Farkındalık Düzeyleri Araştırmada elde edilen bulgulara göre, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü konusunda orta düzeyde bilgiye sahip oldukları belirlenmiştir. Bu bulgu, Yiğiter (2005), tarafından geliştirilen “Özel Öğrenme Güçlüğüne İlişkin Soru Listesi” sonuçlarına dayanarak öğretmenlerin önemli bir kısmının öğrenme güçlüğü konusunda bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Ancak, bu bilginin uygulamaya ne kadar yansıtıldığı konusu tartışmalıdır. Literatürde, öğretmenlerin genellikle öğrenme güçlüğü konusunda sınırlı bilgiye sahip olduğu ve bu durumun öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerle çalışma sırasında çeşitli engellere yol açtığı belirtilmektedir (Haegele ve Sutherland, 2015; Vickerman ve Maher, 2018). Bu bağlamda, çalışmanın bulguları da öğretmenlerin daha fazla eğitime ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Lermi (2016), da yapmış olduğu araştırma, beden eğitimi (BE) öğretmenlerinin otizmli kaynaştırma öğrencilerinin derse katılımını artırmak için çeşitli yaklaşımlar ve ihtiyaçlar belirlediğini ortaya koymaktadır. Öğretmenler, mesleki gelişimlerine yatırım yaparak özverili davranışlar sergilerken, öğrencilere alternatif etkinlikler sunma, seçim yapma hakkı tanıma, iletişim kurma, akranlarını bilgilendirme ve ders içeriğini öğrencinin özelliklerine uygun hale getirme gibi yöntemler kullanmaktadır. (Özkardeş, 2013).

Öğretmen Yeterlilikleri ve Stratejiler Araştırmada kullanılan «Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği» sonuçları, öğretmenlerin genel olarak öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik stratejik yeterliliklerinin orta düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, öğretmenlerin farkındalık seviyelerinin yeterli olduğunu ancak bu bilgiyi etkili bir şekilde uygulamaya dönüştürmekte zorlandıklarını göstermektedir. Öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerle çalışırken dikkate alınması gereken bireyselleştirilmiş eğitim programları (IEP) ve uyarlanmış fiziksel aktiviteler (APA) gibi uygulamaların önemine rağmen, öğretmenlerin bu stratejiler konusunda yeterince donanımlı olmadıkları görülmüştür. Literatürde de bu konuya vurgu yapılmakta ve öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik olarak öğretmenlerin daha fazla eğitim ve destek almasının gerekliliği vurgulanmaktadır (Florian ve Black-Hawkins, 2011; Winnick ve Porretta, 2016). Daha önce yapılan araştırmalar, özel eği-

timle ilgili kurs, ders veya hizmet içi eğitim almış öğretmenlerin, eğitim almayanlara göre kaynaştırma eğitimi konusunda daha olumlu tutumlar sergilediğini göstermiştir (Avramidis ve ark., 2000). Benzer şekilde, Chopra (2008), Lancaster ve Bain (2010), Orel ve ark. (2004), Dolapçı (2013), Kuzu (2011), Gözün ve Yıkmış, (2004), Berk ve ark. (2009), Sarı ve Bozgeyikli (2002) gibi araştırmalarda da özel eğitim dersi almış öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi yeterliliklerinde anlamlı farklar gözlemlenmiştir.

Bununla birlikte, bazı çalışmalar farklı sonuçlara ulaşmıştır. Örneğin, Ertunç (2008) ve Kuzu (2011). Özel eğitim dersi almanın kaynaştırma eğitimi yeterliliklerinde anlamlı bir fark yaratmadığını belirtmiştir. Benzer şekilde, Usta (2010), özel eğitim dersi almanın yeterliliklerde anlamlı bir fark oluşturmadığını bulmuşlardır.

Mesleki gelişim ihtiyacı bulguları, beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü çeken öğrencilere yönelik yeterliliklerini artırmak için mesleki gelişim programlarına katılma ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin öğrenme güçlüğü konusundaki bilgi ve becerilerini geliştirmeye yönelik olarak düzenlenecek mesleki gelişim programları, öğrencilerin derslere katılımını artırmada önemli bir rol oynayacaktır. Özellikle, öğretmenlerin uyarlanmış fiziksel aktiviteler ve bireyselleştirilmiş eğitim programları konusunda daha fazla bilgi sahibi olması, öğrencilerin fiziksel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlayacaktır. Bu sonuç, literatürdeki araştırmalarla uyumludur (Lieberman ve Houston-Wilson, 2017). Arşit (2019)'da yapmış olduğu araştırma, rehberlik öğretmenlerinin özel eğitim alanındaki öz yeterliliklerinin, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan aldıkları özel eğitimle anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası bu eğitimi aldığını belirtse de, eğitim alanlar ve almayanlar arasında öz yeterlik düzeyleri açısından bir fark bulunmamıştır. Benzer bir çalışmada Öğretmen adaylarının özel gereksinimli bireyleri tanıma, kaynaştırma eğitiminin ilkelerini bilme ve uygulama, bu eğitimde kullanılan yöntem ve teknikleri öğrenme ve kullanma ile ölçme-değerlendirme alanlarındaki yeterlilik düzeylerinin, özel eğitimle ilgili ders, kurs, seminer gibi eğitimlere katılım durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan araştırma sonuçlarına göre, grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (Özkuloğlu, 2015).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerle etkili bir şekilde çalışabilmesi için gerekli bilgi ve yeterliliklere sahip olmalarının ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin bu konuda daha fazla bilgi sahibi olmaları ve öğrencilere yönelik doğru yaklaşımlar geliştirebilmeleri için sistematik ve kapsamlı eğitim programlarına ihtiyaç du-

yulmaktadır. Bu bağlamda, özellikle genç öğretmenlerin ve hizmet içi eğitim almamış öğretmenlerin, öğrenme güçlüğü konusunda daha yoğun bir eğitim alması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu tür eğitimlerin, öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerini destekleyerek, öğrencilerin fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerine daha etkili katkılar sağlamalarına olanak tanıyacaktır. Eğitim politikaları, öğretmenlerin öğrenme güçlüğü hakkında daha derinlemesine bilgi edinmelerini ve bu bilgileri uygulamaya dönüştürmelerini sağlayacak stratejiler geliştirmelidir. Bu noktada, öğretmenlerin mesleki gelişim programlarına daha fazla dahil edilmesi ve bu programların içeriğinin, öğretmenlerin gerçek ihtiyaçlarına yönelik olarak şekillendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Hizmet içi eğitimlerin yalnızca gönüllülük esasına dayanmak yerine, öğretmenlerin bu eğitimlere düzenli olarak katılmalarını zorunlu kılacak bir sistemin oluşturulması gerekmektedir. Böylece öğretmenlerin, öğrenme güçlüğü konusunda daha fazla bilgi sahibi olmaları sağlanabilir. Aynı zamanda bu eğitimlerin uygulamalı ve güncel bilgilerle desteklenmesi, öğretmenlerin teorik bilgilerini pratiğe dökebilmeleri için önemlidir. Örneğin, bireyselleştirilmiş eğitim planları (IEP) ve uyarlanmış fiziksel aktiviteler gibi konulara daha fazla odaklanılması, öğretmenlerin öğrencilerle daha etkili çalışabilmesini sağlayacaktır.

Bundan sonraki adımda, öğretmenlerin bilgi düzeylerindeki eşitsizliklerin azaltılması gerektiği vurgulanmalıdır. Yaş, hizmet yılı ve mesleki gelişim programlarına katılım gibi faktörler, öğretmenler arasında belirgin bilgi farklılıklarına yol açabilmektedir. Bu eşitsizliklerin giderilmesi, eğitim stratejilerinin tüm öğretmenler için erişilebilir olmasını sağlamalıdır. Bunun için, mesleki gelişim programları, daha geniş katılım ve uzun vadeli bir yaklaşım benimsenerek, öğretmenlerin öğrenme güçlüğü konusundaki bilgi ve becerilerinin sürekli olarak geliştirilmesine olanak tanıyabilir.

Sonuç olarak, öğretmenlerin öğrenme güçlüğü konusundaki bilgi ve yeterliliklerinin artırılması için hedeflenmiş mesleki gelişim programlarının hayata geçirilmesi önem arz etmektedir. Bu tür programlar, özellikle genç ve deneyimsiz öğretmenlerin daha fazla fayda sağlayacağı eğitim fırsatları sunarak, tüm öğretmenlerin bu konuda daha donanımlı hale gelmeleri sağlanabilir. Eğitim politikalarının, öğretmenlerin bireysel ihtiyaçlarına uygun esnek çözümler sunacak şekilde düzenlenmesi, daha kapsayıcı ve etkili bir eğitim ortamının oluşturulmasına önemli katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Arşit, M. H. (2019). *Özel eğitim okulları ile rehberlik ve araştırma merkezlerinde görev yapan rehberlik öğretmenlerinin özel eğitimde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin öz yeterliliklerinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Biruni Üniversitesi], İstanbul.
- Asfuroğlu, B., & Fidan, S. (2016). Özgül öğrenme güçlüğü. *Osmangazi Tıp Dergisi*, 38(1). <http://dx.doi.org/10.20515/otd.17402>
- Auxter, D., Pyfer, J., & Huettig, C. (2005) *Principles and methods of adapted physical education and recreation*. Mosby-Year Book.
- Avramidis, E., & Norwich, B. (2002). Teachers' attitudes towards integration/inclusion: A review of the literature. *European Journal of Special Needs Education*, 17(2), 129-147. <https://doi.org/10.1080/08856250210129056>
- Avramidis, E., Bayliss, P., & Burden, R. (2000). Student teachers' attitudes towards the inclusion of children with special educational needs in the ordinary school. *Teaching and Teacher Education*, 16(3), 277-293. [https://doi.org/10.1016/S0742-051X\(99\)00062-1](https://doi.org/10.1016/S0742-051X(99)00062-1)
- Bateman, B. D., & Linden, M. A. (2012). *Better IEPs: How to develop legally correct and educationally useful programs*. Attainment Company.
- Bek, H., & Başer, H. G. A. (2009). Sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 160-168. <https://doi.org/10.12780/UUSBD51>
- Block, M. E. (2007). *A Teacher's guide to adapted physical education: including students with disabilities in sports and recreation*. Brookes Publishing.
- Chopra, R. (2008). *Factors influencing elementary school teachers' attitude towards inclusive education*. british educational research association annual conference. Edinburgh: Heriot-Watt University.
- Dolapçı, S. (2013). *Öğretmen adaylarının öz-yeterlilik algıları ile kaynaştırma eğitime bakış açıları* [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi], İzmir.
- Ertunç, E. N. (2008). *Kaynaştırma eğitiminin uygulandığı ilköğretim ikinci kademedeki görevli beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi hakkındaki bilgi düzeylerinin ve sınıflarındaki öğrencilere bakış açıları* [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi], Ankara
- Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). Exploring inclusive pedagogy. *British Educational Research Journal*, 37(5), 813-828. <https://doi.org/10.1080/01411926.2010.501096>
- Friend, M., & Bursuck, W. D. (2018). *Including students with special needs: A practical guide for classroom teachers*. Pearson.
- Gözün, Ö., & Yıkış, A. (2004). Öğretmen adaylarının kaynaştırma konusunda bilgilendirilmelerinin kaynaştırma-yönelik tutumlarının değişimindeki etkililiği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5(02). https://doi.org/10.1501/Ozlegt_0000000081
- Gür, A. (2001). *Özürlülerin sosyal yaşam uyum süreçlerinde sportif etkinliklerin rolü*. Ankara: T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı Yayınları.
- Haegele, J. A., & Sutherland, S. (2015). Perspectives of students with disabilities toward physical education: A qualitative inquiry review. *Quest*, 67(3), 255-273. <https://doi.org/10.1080/00336297.2015.1050118>
- Korkut, A., Keskin, İ., & Can, S. (2016). Öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ölçeğinin geliştirilmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 133-155. <https://doi.org/10.17539/aej43261>
- Kuzu, S. (2011). *Öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitime yönelik tutumları ve özduyarlılık düzeylerinin karşılaştırılması* [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi], Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Lancaster, J., & Bain, A. (2010). The design of pre-service inclusive education courses and their effects on self-efficacy: a comparative study. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 38(2), 117-128. <https://doi.org/10.1080/13598661003678950>
- Lermi, E. (2016). *Otizmlı öğrencilerin kaynaştırma ortamında beden eğitimi dersine katılımlarının Beden Eğitimi Öğretmenleri ve ebeveynler bakış açısından incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Gedik Üniversitesi], İstanbul.
- Lerner, J. W., & Johns, B. H. (2012). *Learning disabilities and related mild disabilities: Characteristics, teaching strategies, and new directions*. Wadsworth Publishing.
- Lieberman, L. J., & Houston-Wilson, C. (2017). *Strategies for inclusion: Physical education for everyone*. Human Kinetics.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2022, Ağustos 17). *Bireyselleştirilmiş eğitim programı tüm öğretmenler için yol haritası*. <https://www.meb.gov.tr/>
- Morley, D., Bailey, R., Tan, J., & Cooke, B. (2005). Inclusive physical education: Teachers' views of including pupils with special educational needs. *European Physical Education Review*, 11(1), 84-107. <https://doi.org/10.1177/1356336X05049826>

- Orel, A., Zerey, Z., & Töret, G. (2004). Sınıf Öğretmeni adaylarının kaynaştırmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5, 23-33.
- Özkardeş, O. G. (2013). Türkiye'de özel öğrenme güçlüğüne ilişkin yapılan araştırmaların betimsel analizi. *Bogazici University Journal of Education*, 30(2), 123-153.
- Özkuloğlu, F. (2015). *Beden eğitimi öğretmen adaylarının özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırma programlarına yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi* [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi], İzmir.
- Rimmer, J. H., & Rowland, J. L. (2008). Physical activity for youth with disabilities: A critical need in an underserved population. *Developmental Neurorehabilitation*, 11(2), 141-148. <https://doi.org/10.1080/17518420701688649>
- Sarı, H., & Bozgeyikli, H. (2002). Öğretmen adaylarının özel eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi: Karşılaştırmalı bir araştırma. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları*, 193, 57-80.
- Sherrill, C. (2004). *Adapted physical activity, recreation, and sport: Crossdisciplinary and lifespan*. McGraw-Hill Education.
- Tekbıyık, A. (2014). *İlişkisel tarama (M. Metin, ed.). Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Tomlinson, C. A. (2017). *How to differentiate instruction in academically diverse classrooms*. Association for Supervision and Curriculum Development
- Usta, A. (2010). *Ankara ilinde engelli okullarında çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin karşılaştıkları eğitim güçlükleri* [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi], Ankara.
- Vickerman, P., & Maher, A. (2018). *Teaching physical education to children with special educational needs and disabilities*. Routledge.
- Wilhelmsen, T., & Sørensen, M. (2017). Inclusion of children with disabilities in physical education: A systematic review of literature from 2009 to 2015. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 34(3), 311-337.
- Winnick, J. P., & Porretta, D. L. (2016). *Adapted physical education and sport*. Human Kinetics.
- Yiğiter, S. (2005). *Sınıf öğretmenlerinin özel öğrenme güçlüğüne ilişkin bilgi düzeyleri ile özel öğrenme güçlüğü olan çocukların kaynaştırılmasına yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi], İstanbul.